

Soubor některých platných právních předpisů pro venerologii – část I.

Resl, V.¹, Kuklová, I.²

¹Fakulta zdravotnických studií ZCU v Plzni, děkan doc. MUDr. L. Holubec, CSc.

²Dermatovenerologická klinika 1. LF UK a VFN, přednosta prof. MUDr. J. Štork, CSc.

Čes-slov Derm, 88, 2013, No. 5, p. 228–240

Stav předpisů a zákonných opatření, které jsou určeny pro venerologii je značně neuspokojivý. V porevolučním entusiasmu jsme předpokládali, že pomůžeme vytvořit jednotný předpis pro venerologii, ale stále jsme spíše jen hasili ohniska jednotlivých požárů. Postupně došlo k rozmělnění stěžejních vyhlášek a předpisů, které byly podkladem naší praktické činnosti, až došlo spíše k destrukci dřívějšího systému. Pomoc jsme v poslední době získali od ředitele právního oddělení ČLK JUDr. J. Macha a MUDr. Mgr. D. Záleské. Dodali nám soupis současně platných předpisů, které jsme přečetli a vypsalí podstatná upozornění pro naši práci. Nejsme si ale jisti, zda je soubor kompletní, neboť průběžně nacházíme další neuvedené předpisy. Navíc stále postrádáme legislativní podporu pro všechny aspekty naší práce. U celé řady předpisů není rovněž jasné, zda ještě platí. Mnohé obsahovaly, či obsahují pozitivní oporu pro naši práci. Stav a situaci legislativní vyvažujeme za neukončený proces. Protože však trvá „hlad“ členů ČDS po podobných potřebných materiálech a ozývají se zejména mladší kolegové, kteří se připravují na atestaci, předkládáme alespoň část v praxi využitelných předpisů. Situace se však může také významně změnit, protože se uvádí, že má být novelizován stěžejní zákon č. 20, který by patrně výrazně pozměnil právní situaci. Jistě Vás při čtení tohoto článku napadne řada otázek, ale na mnohé nyní (např. vyhláška 30/1968) neznáme odpověď.

1. Úmluva o lidských právech a biomedicíně

(sdělení č. 96/2001 Sb. m. s.)

Ustanovení úmluvy se uplatňuje přednostně před zákonnou právní úpravou. Úmluva vychází z Všeobecné deklarace lidských práv, Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, z Evropské sociální charty Mezinárodního paktu o občanských a politických, hospodářských sociálních a kulturních právech a z Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (mohla by se nás rovněž týkat) a samozřejmě z Úmluvy o právech dítěte.

Předmětem a účelem úmluvy je chránit důstojnost a svébytnost všech lidských bytostí, integritu a práva a základní svobody při aplikaci biologie a medicíny.

Jednotlivé články uvádí:

- Čl. 2 Zájmy a blaho lidské bytosti jsou nadřazeny zájmům společnosti nebo vědy.

- Čl. 3 Rovná dostupnost zdravotní péče.
- Čl. 4 Jakýkoliv zákrok v oblasti péče o zdraví, včetně vědeckého výzkumu, je nutno provádět v souladu s příslušnými povinnostmi a standardy.
- Čl. 5 uvádí nutnost svobodného a informovaného souhlasu (včetně informací o účelu, povaze, důsledcích a rizicích, možnosti svobodného odvolání kdykoliv). Další články řeší ochranu osob neschopných dát souhlas, osob s duševní poruchou a situace vyžadující neodkladná řešení.
- Čl. 10 obsahuje Ochranu soukromí a právo na informace.
- Čl. 11 řeší zákaz diskriminace z důvodů genetického dědictví, ze zdravotních důvodů lze provést prediktivní genetické vyšetření. Zásahy do lidského genomu jsou možné jen pro prevenci, diagnostiku a léčbu a je zákaz volby pohlaví.
- Čl. 15–17 uvádí obecné zásady vědeckého výzkumu, ochrany osob do výzkumu zapojených a jejich práva, souhlas. Řeší také ustanovení pro osoby neschopné dát souhlas k výzkumu.
- Čl. 18 pojednává o výzkumu na embryích in vitro a články 19–22 uvádějí pravidla pro odběr orgánů, tkání a transplantaci, včetně zákazu finančního prospěchu.

2. Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí

Tento zákon je stále platný, byl však zrušen Oddíl I „Opatření o potírání pohlavních nemocí“. Změny doznal v ustanoveních 158/1949 Sb. a 88/1950 Sb., přičemž v účinnosti zůstal pouze Oddíl II „Prostituce“. Citované platné § 14 – § 16 jsou ovšem ve zjevném rozporu se skutečností a praxí.

§ 14

Zřizování a udržování nevěstinců se zakazuje a trestá podle ustanovení trestního zákona o kuplířství.

§ 15

Ústavy pro nápravu prostitutek
Státní správa (§ 29) postará se, pokud toho bude třeba, o zřízení ústavů, ve kterých se dostane řemeslným prostitutkám dočasného útulku a příležitosti k nápravě.

§ 16

Dozor nad spustlou mládeží
Osobám obojího pohlaví do osmnácti let, vedoucím život pohlavně nemravný, věnována budiž orgány veřejné sprá-

vy nejdělejší péče, a kde toho třeba, buďtež učiněna vhodná opatření k jejich nápravě v mezích platných ustanovení zákonných.

Toto ustanovení bude až do zákonné úpravy ochranné péče o mládež provedeno nařízením.

3. Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu

Na počátku zákona je uvedeno přes 50 změn, které nastaly v dřívějších letech. Obsahuje řadu obecných předpisů jako: Hlavní zásady péče o zdraví lidu“ (včetně státu a jednotlivců), „Účast občanů a profesních a občanských sdružení“, zdravotnictví a poskytování zdravotní péče.

Pro naše účely jsou nejdůležitější následující úseky.

Oddíl 3

Činnost na úseku hygieny a boje proti infekčním onemocněním

§ 15

- (1) Zdravotnická zařízení odborně vedou orgány a organizace i jednotlivé občany při vytváření a ochraně zdravotních životních podmínek, napomáhají jim při plnění jejich úkolů a kontrolují jejich soustavné a jednotné provádění.
- (2) Zdravotnická zařízení provádějí také zvláštní ochranná opatření proti infekčním onemocněním.

§ 16

- (1) Úkoly zdravotnických zařízení uvedené v § 15 plní jejich zdravotničtí pracovníci jako nedílnou součást své každodenní činnosti v rozsahu odpovídajícím jejich pracovní náplni.
- (2) Zvláštní odborné úkoly v oblasti ochrany veřejného zdraví plní podle zvláštního právního předpisu orgány ochrany veřejného zdraví 2a) odkok, Státní zdravotní ústav a zdravotní ústavy.

§ 17 definuje obecně léčebně preventivní péči a její obsah. V § 19 jsou základní podmínky Lázeňské péče a v § 21 Posudková činnost.

§ 22

Aktivní péče o zdraví obyvatelstva

- (1) Zdravotnická zařízení pečují aktivně o zdraví obyvatelstva zejména prevencí nemocí, jejich včasným rozpoznáváním a účinným léčením; používají dispenzární metody práce, kterou se zabezpečuje aktivní péče především o děti a dorost, o ženy v souvislosti s mateřstvím, o osoby, které jsou vystaveny zvláště nepříznivým vlivům pracovního prostředí, o osoby vykonávající činnosti, při nichž je nebezpečí šíření infekčních onemocnění, a postupně o další skupiny obyvatelstva stanovené ministerstvem zdravotnictví.
- (2) Každý je povinen podrobit se v rámci dispenzární péče nebo obecně prováděných preventivních akcí podle směrnic ministerstva zdravotnictví na vyzvání příslušných zdravotnických zařízení preventivním prohlídkám, vyšetřením a diagnostickým zkouškám, které nejsou spojeny s nebezpečím pro zdraví.

§ 23

Poučení a souhlas nemocného

- (1) Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu příslušného zdravotnického povolání informuje pacienta, popřípadě další osoby v souladu s § 67b odst. 12 písm. d), o účelu a povaze poskytované zdravotní péče a každého vyšetřovacího nebo léčebného výkonu, jakož i o jeho důsledcích, alternativách a rizicích. Jestliže to zdravotní stav nebo povaha onemocnění pacienta vyžadují, je zdravotnický pracovník uvedený ve větě první oprávněn sdělit osobám blízkým pacientovi a členům jeho domácnosti, kteří nejsou osobami blízkými, též informace, které jsou pro ně nezbytné k zajištění péče o tohoto pacienta nebo pro ochranu jejich zdraví. V případě, kdy pacient vyslovil podle § 67b odst. 12 písm. d) zákaz poskytování informací, lze informace podle věty druhé sdělovat pouze se souhlasem pacienta. Pro vyslovení souhlasu se použije ustanovení § 67b odst. 12 písm. d) a § 67ba odst. 1 a 2 obdobně.
- (2) Vyšetřovací a léčebné výkony se provádějí se souhlasem nemocného, nebo lze-li tento souhlas předpokládat. Odmítá-li nemocný přes náležité vysvětlení potřebnou péči, vyžádá si ošetřující lékař o tom písemné prohlášení (revers).
- (3) Je-li neodkladné provedení vyšetřovacího nebo léčebného výkonu nezbytné k záchraně života nebo zdraví dítěte anebo osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům a odpírají-li rodiče nebo opatrovník souhlas, je ošetřující lékař oprávněn rozhodnout o provedení výkonu. Toto ustanovení se týká dětí, které nemohou vzhledem k své rozumové vyspělosti posoudit nezbytnost takového výkonu.
- (4) Bez souhlasu nemocného je možné provádět vyšetřovací a léčebné výkony, a je-li to podle povahy onemocnění třeba, převzít nemocného i do ústavní péče
 - a) jde-li o nemoci stanovené zvláštním předpisem, u nichž lze uložit povinné léčení,
 - b) jestliže osoba jeví známky duševní choroby nebo intoxikace ohrožuje sebe nebo své okolí, anebo
 - c) není-li možné vzhledem ke zdravotnímu stavu nemocného vyžádat si jeho souhlas a jde o neodkladné výkony nutné k záchraně života či zdraví,
 - d) jde-li o nosiče.

§ 24

Převzetí nemocného bez jeho písemného souhlasu do ústavní péče z důvodů uvedených v § 23 odst. 4 je zdravotnické zařízení povinno do 24 hodin oznámit soudu, v jehož obvodu má sídlo. Převzetí se soudu neoznamuje, jestliže nemocný dodatečně ve lhůtě 24 hodin projevil souhlas s ústavní péčí.

§ 55

Povinnosti pracovníků ve zdravotnictví

- (1) Zdravotničtí pracovníci jsou povinni vykonávat zdravotnické povolání svědomitě, poctivě, s hluboce lidským vztahem k občanům a s vědomím odpovědnosti ke společnosti.
- (2) Každý zdravotnický pracovník je povinen zejména

- a) vykonávat své povolání v rozsahu a způsobem, pro něž zásady určuje ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s profesními organizacemi,
 - b) převzít a řádně plnit i mimořádné zdravotnické úkoly uložené mu dočasně v důležitém obecném zájmu,
 - c) poskytovat neprodleně první pomoc každému, jestliže by bez této pomoci byl ohrožen jeho život nebo vážně ohroženo zdraví a není-li pomoc včas dosažitelná obvyklým způsobem, a zajistit mu podle potřeby další odbornou péči,
 - d) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dověděl při výkonu svého povolání, s výjimkou případů, kdy skutečnost sděluje se souhlasem ošetřované osoby; povinnost oznamovat určité skutečnosti uložená zdravotnickým pracovníkům zvláštním právním předpisem, není tím dotčena. Povinností mlčenlivosti není zdravotnický pracovník vázán v rozsahu nezbytném pro obhajobu v trestním řízení a pro řízení před soudem nebo jiným orgánem, je-li předmětem řízení spor mezi ním, popřípadě jeho zaměstnavatelem a pacientem, nebo jinou osobou uplatňující práva na náhradu škody nebo na ochranu osobnosti v souvislosti s poskytováním zdravotní péče.
- (3) Povinnosti uvedené v odstavci 2 písm. c) a d) se vztahují i na zdravotnické pracovníky, kteří nevykonávají zdravotnické povolání.
 - (4) Ostatní pracovníci ve zdravotnictví jsou povinni kromě dalšího vzdělávání ve svém oboru osvojit si i zdravotnické znalosti v rozsahu potřebném pro výkon své práce.

Vedení zdravotnické dokumentace (včetně elektronické) a nahlížení do zdravotnické dokumentace (§ 67a, b, ba, bb) pro důležitost uvádíme v původním znění.

Pátá část

Zpracování osobních údajů souvisejících se zajišťováním zdravotní péče

§ 67a

- (1) Zpracováním osobních údajů podle tohoto zákona se rozumí zpracování osobních údajů při vedení zdravotnické dokumentace a další nakládání s ní a zpracování osobních údajů v Národním zdravotnickém informačním systému (dále jen "NZIS").
- (2) Při zpracování osobních údajů podle odstavce 1 lze vést rodné číslo pacienta
 - a) ve zdravotnické dokumentaci (§ 67b).
 - b) v NZIS, pokud se sběr a zpracování informací a jejich vedení podle § 67c odst. 1 vztahuje ke konkrétnímu pacientovi.

Zdravotnická dokumentace

§ 67b

nadpis vypuštěn

- (1) Zdravotnická zařízení jsou povinna vést zdravotnickou dokumentaci.
- (2) Zdravotnická dokumentace obsahuje
 - a) osobní údaje pacienta v rozsahu nezbytném pro identifikaci pacienta a zjištění anamnézy,
 - b) informace o onemocnění pacienta, o průběhu a výsled-

ku vyšetření, léčení a o dalších významných okolnostech souvisejících se zdravotním stavem pacienta a s postupem při poskytování zdravotní péče.

- (3) Každá samostatná část zdravotnické dokumentace musí obsahovat osobní údaje pacienta v rozsahu nezbytném pro jeho identifikaci a označení zdravotnického zařízení, které ji vyhotovilo.
- (4) Zápis ve zdravotnické dokumentaci musí být veden průkazně, pravdivě a čitelně; je průběžně doplňován a musí být opatřen datem zápisu, identifikací a podpisem osoby, která zápis provedla. Opravy ve zdravotnické dokumentaci se provádí novým zápisem s uvedením dne opravy, identifikací a podpisem osoby, která opravu provedla. Původní záznam musí zůstat čitelný.
- (5) Zdravotnická dokumentace může být vedena na záznamovém nosiči ve formě textové, grafické nebo audiovizuální. Údaje obsažené ve zdravotnické dokumentaci musí být vedeny v listinné formě nebo elektronické formě. Údaje ze zdravotnické dokumentace lze z listinné formy přepsat do elektronické formy pouze za podmínky, že bude zároveň uchována listinná forma.
- (6) Zápis zdravotnické dokumentace na paměťové médium výpočetní techniky, který neobsahuje zaručený elektronický podpis, se převede na papírový nosič (tiskovou sestavu), opatří se datem a podpisem osoby, která zápis provedla, a zařadí se do zdravotnické dokumentace pacienta. Přítom jednotlivé tiskové sestavy se považují za samostatné části zdravotnické dokumentace.
- (7) Pokud se vede zdravotnická dokumentace pouze na paměťových médiích výpočetní techniky, lze zápis zdravotnické dokumentace provádět jen za těchto podmínek:
 - a) všechny samostatné části zdravotnické dokumentace obsahují zaručený elektronický podpis osoby, která zápis provedla, podle zvláštního právního předpisu,
 - b) bezpečnostní kopie datových souborů jsou prováděny nejméně jednou za pracovní den,
 - c) po uplynutí doby životnosti je zajištěn opis archivních kopií,
 - d) uložení archivních kopií, které jsou vytvářeny nejméně jedenkrát za rok, je provedeno způsobem znemožňujícím do nich provádět dodatečné zásahy.
- (8) Při uchovávání archivních kopií dat na paměťových médiích výpočetní techniky musí být zajištěn přístup k datům a jejich čitelnost (použitelnost) nejméně po dobu, která je předepsána pro archivaci zdravotnické dokumentace.
- (9) Práva a povinnosti při zpracování osobních údajů souvisejících se zajišťováním zdravotní péče se řídí zvláštním zákonem.
- (10) Do zdravotnické dokumentace mohou nahlížet, a to v rozsahu nezbytně nutném pro splnění konkrétního úkolu v rozsahu své kompetence
 - a) zdravotničtí pracovníci a jiní odborní pracovníci v souvislosti s poskytováním zdravotní péče,
 - b) pověřeni členové příslušné komory při šetření případů podléhajících disciplinární pravomoci příslušné komory,
 - c) revizní lékaři zdravotních pojišťoven v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem,

- d) soudní znalci v oboru zdravotnictví v rozsahu nezbytném pro vypracování znaleckého posudku zadaného orgány činnými v trestním řízení nebo soudy,
- e) lékaři správních úřadů ve zdravotnictví pověřeni vyřizováním konkrétních stížností, návrhů na přezkoumání a podnětů ve správním řízení, a to v rozsahu vyplývajícím ze stížnosti, návrhu na přezkoumání nebo podnětu ve správním řízení,
- f) lékaři pověřeni ministerstvem zdravotnictví nebo krajem k vypracování odborného stanoviska k vyřizování konkrétních stížností, návrhů na přezkoumání a podnětů ve správním řízení, a to v rozsahu vyplývajícím ze stížnosti, návrhu na přezkoumání nebo podnětu ve správním řízení,
- g) lékaři Státního úřadu pro jadernou bezpečnost v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem,
- h) členové znaleckých komisí,
- i) pověřeni zdravotničtí pracovníci orgánu ochrany veřejného zdraví,
- j) lékaři orgánů sociálního zabezpečení při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pro účely dávek a služeb sociálního zabezpečení, důchodového pojištění, státní sociální podpory, zaměstnanosti, lékaři odvodních a přezkumných komisí pro účely odvodního a přezkumného řízení a lékaři určení obecním úřadem obce s rozšířenou působností pro účely civilní služby; povinnosti zdravotnických zařízení vůči orgánům sociálního zabezpečení ve věcech zdravotnické dokumentace stanoví zvláštní právní předpis.
- k) zaměstnanci státu ve zdravotnických zařízeních, zaměstnanci příspěvkových organizací, které jsou zdravotnickými zařízeními, a zaměstnanci provozovatelů dalších zdravotnických zařízení zabezpečující pro tato zařízení zpracování osobních údajů při vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací nebo sledování a vyhodnocování kvality poskytované zdravotní péče,
- l) zaměstnanci státu v organizační složce státu (§ 67c odst. 3), která zajišťuje plnění úkolů NZIS, kteří zabezpečují zpracování osobních údajů a informací o zdravotním stavu obyvatelstva, a zaměstnanci pověřeného (§ 67c odst. 3) nebo stanoveného zpracovatele, kteří zabezpečují zpracování osobních údajů a informací o zdravotním stavu obyvatelstva,
- m) pověřené zdravotnické zařízení v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem,
- n) Veřejný ochránce práv v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona tak, aby byla zajištěna ochrana citlivých údajů třetích osob,
- o) inspektoři ústavu pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem,
- p) zaměstnanci Státního ústavu pro kontrolu léčiv a další fyzické osoby pověřené Státním ústavem pro kontrolu léčiv, kteří se podílejí na kontrolní činnosti, hodnocení a odborných činnostech v rámci své působnosti podle zvláštních právních předpisů.

Osoby, které mohou nahlížet do zdravotnické dokumentace, mají též právo na pořízení jejich výpisů, opisů nebo

kopíí v rozsahu nezbytně nutném pro potřeby splnění konkrétního úkolu.

- (11) Osoby získávající způsobilost k výkonu zdravotnického povolání mohou nahlížet do zdravotnické dokumentace pouze v rozsahu nezbytně nutném a u pacientů stanovených pověřeným zdravotnickým pracovníkem zdravotnického zařízení, které zabezpečuje praktickou výuku osob získávajících způsobilost k výkonu zdravotnického povolání; k nahlížení do zdravotnické dokumentace takových pacientů je třeba jejich písemného souhlasu, případně souhlasu jejich zákonných zástupců. Souhlasu pacienta není třeba, není-li možné jej získat vzhledem ke zdravotnímu stavu pacienta. Osoby získávající způsobilost podle věty první jsou povinny o skutečnostech, o nichž se ze zdravotnické dokumentace dozvěděly, zachovávat mlčenlivost.
- (12) Pacient má právo
 - a) na poskytnutí veškerých informací shromážděných ve zdravotnické dokumentaci vedené o jeho osobě nebo v jiných zápisech vztahujících se k jeho zdravotnímu stavu; v případě autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky má nárok na informace, jejichž obsahem je popis příznaků onemocnění, diagnóza, popis terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů,
 - b) v přítomnosti zdravotnického pracovníka nahlížet do dokumentů uvedených v písmenu a); v případě záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky může nahlížet do záznamů týkajících se popisu příznaků onemocnění, diagnózy, popisu terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů,
 - c) na pořízení výpisů, opisů nebo kopíí dokumentů uvedených v písmenu a); v případě autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky má nárok na pořízení výpisů, opisů nebo kopíí těch částí dokumentu, které se týkají popisu příznaků, diagnózy, popisu terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů.

Poznámka: Před časem jsme oponovali, že nahlížení pacientů do venerologické dokumentace je velice problematické, vzhledem k tomu, že se zde často nacházejí citlivé informace o třetích osobách (kontakty, zdroje), poznámky o spolupráci pacienta apod. Obdrželi jsme z MZ pro praxi dosti neuspokojivou odpověď: Odpovědí MZ na naši starost o ochranu osobních údajů, bylo: Problematiku jednoznačně upravuje § 21 odst. 3) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. V něm je stanoveno, že „Ošetřující lékař nebo jiný odborný pracovník ve zdravotnictví informuje registrujícího lékaře o zjištěných skutečnostech a o průběhu a ukončení léčby, zejména o skutečnostech důležitých pro posouzení zdravotní způsobilosti k práci a o epidemiologické situaci. Totéž platí pro poskytování informací mezi registrujícím lékařem a lékařem závodní preventivní péče.“

Tento postup nelze chápat jako porušování ochrany citlivých údajů, ale jako předání informací v rámci návaznosti zdravotní péče. Praktický lékař postrádající informa-

ce o probíhající či proběhlé léčbě u specialisty se může dopustit např. pochybení v diagnostice pro zkrácené laboratorní výsledky a následně chybně zvolit léčbu u onemocnění, které s ohledem na odbornou způsobilost léčí sám nebo s pomocí dalších kolegů.

d) určit osobu, která může být informována o jeho zdravotním stavu, nebo vyslovit zákaz podávání těchto informací jakékoliv osobě, a to při přijetí k poskytování zdravotní péče nebo kdykoliv po přijetí; pacient při určení osoby, která může být informována o jeho zdravotním stavu, zároveň určí, zda této osobě náleží též práva podle písmen b) a c); pacient může určení osoby nebo vyslovení zákazu kdykoliv odvolat; právo pacienta na určení osoby nebo na vyslovení zákazu se nevztahuje na postup podle odstavců 10 a 11 a dále na podávání informací a na právo nahlížet do zdravotnické dokumentace nebo na pořizování výpisů, opisů nebo kopií podle zvláštních právních předpisů upravujících poskytování zdravotní péče, popřípadě činnosti související se zdravotní péčí; jde-li o pacienta, který nemůže s ohledem na svůj zdravotní stav určit osoby, které mohou být o jeho zdravotním stavu informovány, mají právo na aktuální informace o jeho zdravotním stavu osoby blízké.

• (13) V případě změny ošetřujícího lékaře je dosavadní lékař povinen předat nově zvolenému lékaři všechny informace potřebné pro zajištění návaznosti poskytování zdravotní péče.

• (14) Při zrušení registrace nestátního zdravotnického zařízení nebo zániku nestátního zdravotnického zařízení úmrtím zdravotnického pracovníka poskytujícího zdravotní péči vlastním jménem, je provozovatel zdravotnického zařízení, kterému byla zrušena registrace, nebo ten, kdo žil se zemřelým zdravotnickým pracovníkem poskytujícím zdravotní péči vlastním jménem ve společné domácnosti, povinen správnímu úřadu, který vydal rozhodnutí o registraci zdravotnického zařízení, oznámit do 15 dnů ode dne zrušení registrace nebo úmrtí zdravotnického pracovníka poskytujícího zdravotní péči vlastním jménem tuto skutečnost a zajistit zdravotnickou dokumentaci tak, aby byla chráněna před nahlížením nebo jiným nakládáním neoprávněnými osobami a ztrátou. Povinnost podle předcházející věty má i ten, kdo přišel se zdravotnickou dokumentací jako první do styku.

• (15) Osoby uvedené v odstavci 14

a) nejsou oprávněny nahlížet do zdravotnické dokumentace,

b) jsou povinny zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se dozvěděly o pacientech, o jejichž zdravotním stavu je vedena zdravotnická dokumentace, a jiných skutečnostech, souvisejících s poskytováním zdravotní péče.

• (16) Správní úřad, který vydal rozhodnutí o registraci zdravotnického zařízení na základě oznámení učiněného podle odstavce 14

a) neprodleně převzme zdravotnickou dokumentaci a zajistí ji tak, aby byla chráněna před nahlížením nebo jiným nakládáním neoprávněnými osobami a ztrátou,

b) oznámí převzetí zdravotnické dokumentace podle pís-

me a) způsobem v místě obvyklém tak, aby byla zajištěna v co možná nejširším rozsahu informovanost pacientů, o nichž je zdravotnická dokumentace vedena,

c) do doby provedení nové volby zdravotnického zařízení pacienty, o nichž je zdravotnická dokumentace vedena, zajistí předávání potřebných výpisů, opisů nebo kopií zdravotnické dokumentace pro zajištění návaznosti zdravotní péče o tyto pacienty; tyto činnosti může vykonávat pouze odborně způsobilý zdravotnický pracovník; to platí i pro vydávání potřebných výpisů, opisů nebo kopií zdravotnické dokumentace pro zajištění návaznosti zdravotní péče nebo předání zdravotnické dokumentace nově zvolenému zdravotnickému zařízení před převzetím zdravotnické dokumentace správním úřadem podle písmene a),

d) neprodleně předá zdravotnickou dokumentaci na základě oznámení pacienta, o němž je tato zdravotnická dokumentace vedena, nebo na základě vyžádání nově zvoleného zdravotnického zařízení tomuto zařízení.

• (17) K zajištění povinnosti podle odstavce 16 písm. a) a c) jsou pověřeni zaměstnanci správního úřadu oprávněni vstupovat do objektů zdravotnických zařízení uvedených v odstavci 14. Pověření zaměstnanci jsou povinni chránit údaje ze zdravotnické dokumentace před zneužitím nebo ztrátou, nejsou oprávněni sami do zdravotnické dokumentace nahlížet. Ustanovení o povinnosti mlčenlivosti nejsou dotčena.

• (18) Zřizovatel státního zdravotnického zařízení, který rozhodl o jeho zrušení a nepřevedl práva a závazky zrušeného zdravotnického zařízení na jiné jím zřízené zdravotnické zařízení, plní úkoly správního úřadu stanovené v odstavci 16 písm. a) až d) pokud plněním těchto úkolů nepověřil jiné zdravotnické zařízení jím zřízené. Ustanovení odstavce 17 se použije obdobně.

• (19) Uchovávaní a skartace zdravotnické dokumentace se řídí zvláštním právním předpisem. Náležitosti a obsah zdravotnické dokumentace včetně vzorů jejích součástí, vzorů tiskopisů, povinných hlášení, a podrobnosti o způsobu vedení, zpracování a zacházení se zdravotnickou dokumentací v písemné a elektronické formě, skartační řád, jehož součástí je skartační plán, stanoví ministerstvo zdravotnictví vyhláškou.

• (20) Žena s trvalým pobytem na území České republiky, která porodila dítě a písemně požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem, nejedná-li se o ženu, jejímuž manželů svědčí domněnka otcovství (§ 51 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině), má právo na zvláštní ochranu svých osobních údajů. Zdravotnické zařízení je v takovém případě povinno vést zdravotnickou dokumentaci v rozsahu péče související s těhotenstvím a porodem, jejíž součástí jsou osobní údaje této ženy nezbytné ke zjištění anamnézy a údaje uvedené v § 67b odst. 2 písm. b). Jméno a příjmení ženy je vedeno odděleně od zdravotnické dokumentace spolu s písemnou žádostí podle věty první, datem narození a datem porodu. Po skončení hospitalizace se zdravotnická dokumentace o tyto údaje doplní a zapečetí. Otevření takto zapečetěné zdravotnické dokumentace je možné jedině na základě rozhodnutí soudu. Lékaři a příslušníci zdravotnického per-

sonálu, kteří v rámci výkonu lékařské péče přišli do styku s osobními údaji ženy podle věty první, jsou povinni o nich zachovávat mlčenlivost. Ustanovení § 67b odst. 10 a 11 se nepoužijí.

§ 67ba

- (1) Pacienta nebo zákonného zástupce pacienta poučí o jeho právech uvedených v § 67b odst. 12 ošetřující lékař.
- (2) Určení osoby nebo zákaz podávání informací podle § 67b odst. 12 písm. d), popřípadě odvolání určení osoby nebo zákazu podávání informací, se zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi a opatří podpisem ošetřujícího lékaře a pacienta. Jestliže pacient nemůže s ohledem na svůj zdravotní stav záznam podepsat, je však schopen projevit svou vůli, podepíše záznam ošetřující lékař a jeden svědek. V záznamu se uvede způsob, jakým pacient svou vůli projevil, a zdravotní důvody bránící podpisu pacienta.
- (3) Právo na informace o zdravotním stavu pacienta, který zemřel, příčinách úmrtí a výsledku pitvy, byla-li provedena, právo v přítomnosti zdravotnického pracovníka nahlížet do zdravotnické dokumentace nebo do jiných zápisů vztahujících se ke zdravotnímu stavu pacienta, na pořízení výpisů, opisů nebo kopií těchto dokumentů mají osoby blízké zemřelému pacientu, neurčil-li za svého života jinak, popřípadě další osoby určené pacientem podle § 67b odst. 12 písm. d). Jde-li o zemřelého pacienta, který byl osobou s omezenou způsobilostí k právním úkonům v rozsahu neumožňujícím uplatnit právo podle § 67b odst. 12, osobou zbavenou způsobilosti k právním úkonům nebo nezletilou osobou, má práva podle věty první zákonný zástupce tohoto pacienta, popřípadě osoba určená tímto zákonným zástupcem.
- (4) Jestliže zemřelý pacient za svého života vyslovil zákaz poskytování informací o svém zdravotním stavu, právo na informace o jeho zdravotním stavu, včetně práva nahlížet v přítomnosti zdravotnického pracovníka do zdravotnické dokumentace nebo do jiných zápisů vztahujících se ke zdravotnímu stavu pacienta, a právo pořizovat z nich výpisy, opisy nebo kopie mají osoby blízké pouze v případě, že je to v zájmu ochrany jejich zdraví nebo ochrany zdraví dalších osob, a to v rozsahu nezbytném pro ochranu zdraví. Tímto ustanovením nejsou dotčeny povinnosti zdravotnických zařízení stanovené zvláštními právními předpisy.

§ 67bb

- (1) Zdravotnický pracovník má právo v případě pochybností o totožnosti osoby, popřípadě jejího vztahu k pacientovi, které náleží práva podle § 67b odst. 12 nebo § 67ba odst. 3 nebo 4, požadovat, aby tato osoba prokázala svou totožnost.
- (2) Zdravotnické zařízení je povinno zajistit, aby osoba, která může nahlížet podle tohoto zákona do zdravotnické dokumentace nebo do jiných zápisů vztahujících se ke zdravotnímu stavu pacienta, anebo si může pořizovat výpisy, opisy nebo kopie těchto dokumentů, nezjistila osobní údaje třetích osob. Rodné číslo pacienta lze poskytnout pouze osobám blízkým nebo osobám, které mají právo na informace podle § 67b odst. 12, pokud tyto osoby proká-

ží, že jim pacient nebo jeho zákonný zástupce udělil na základě zvláštního právního předpisu upravujícího nakládání s rodnými čísly souhlas k využití jeho rodného čísla.

- (3) Jestliže jsou ve zdravotnické dokumentaci vedené o nezletilém pacientovi zaznamenány takové údaje o jeho zákonném zástupci, které zdravotnickému pracovníkovi sdělil nezletilý pacient nebo jiná osoba a z nichž lze vyvodit podezření na zneužívání nebo týrání nezletilého pacienta, ohrožování jeho zdravého vývoje, popřípadě jiné závažné porušení rodičovské zodpovědnosti, může zdravotnický pracovník omezit zpřístupnění zdravotnické dokumentace zákonným zástupcům, pokud uzná, že toto omezení je v zájmu nezletilého pacienta. Stejně lze postupovat i tehdy, požádá-li o to nezletilý pacient, který s ohledem na věk a stupeň rozumové vyspělosti je schopen si sám utvářet své názory. Přístup do zdravotnické dokumentace lze zákonným zástupcům omezit pouze ve vztahu k údajům, z nichž vyplývají skutečnosti uvedené ve větě první. Obdobně se postupuje, jde-li o pěstouny.
- (4) Pořízení výpisů, opisů nebo kopií zdravotnické dokumentace nebo jiných zápisů vztahujících se ke zdravotnímu stavu pacienta zajišťuje zdravotnické zařízení ve lhůtě do
 - a) 10 dnů ode dne obdržení žádosti, a to pro osoby uvedené v § 67b odst. 10, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak nebo pokud není dohodnuta jiná lhůta,
 - b) 30 dnů od obdržení žádosti pacienta nebo jiné podle tohoto zákona oprávněné osoby, nejde-li o postup podle písmene a).

Lhůta uvedená v písmenu a) nebo b) neplatí, jde-li o pořízení výpisů, opisů nebo kopií zdravotnické dokumentace za účelem zajištění návaznosti zdravotní péče. Zdravotnické zařízení může za pořízení výpisů, opisů nebo kopií zdravotnické dokumentace nebo jiných zápisů požadovat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s jejich pořízením; to neplatí, je-li pořízení výpisů, opisů nebo kopií hrazeno z veřejného zdravotního pojištění nebo na základě zvláštního právního předpisu upravujícího ceny.

- (5) Každé nahlédnutí do zdravotnické dokumentace nebo pořízení jejích výpisů, opisů nebo kopií se do zdravotnické dokumentace zaznamená. V záznamu se uvede jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození osoby, která do zdravotnické dokumentace nahlédla, nebo na jejíž žádost byl pořízen výpis, opis nebo kopie, dále rozsah, účel a datum nahlédnutí nebo pořízení výpisů, opisů nebo kopií. Záznam podepíše zdravotnický pracovník, který byl přítomen nahlížení do zdravotnické dokumentace, nebo zdravotnický pracovník, který pořídil výpis, opis nebo kopii této zdravotnické dokumentace, a oprávněná osoba.
- (6) Jestliže správní úřad nebo zřizovatel státního zdravotnického zařízení uvedený v § 67b odst. 18 převzal podle § 67b odst. 16 písm. zdravotnickou dokumentaci, použije se ustanovení odstavců 2 a 4 a 5 obdobně.

§ 67c a d) obsahuje Národní zdravotnický informační systém a registry. Kolem NZIS a registrů je mnoho nejasného. V r. 2002 jsme dostali k připomínkování Národní

registr pohlavních nemocí. Konstatujeme, že zřejmě byl náš registr z tohoto zákona vypuštěn (!?). Přitom argumenty různých vyjadřujících se institucí se ve své podstatě týkají obsahu „Hlášení PN“. Není jasné, zda nejsou pohlavní nemoci přiřazeny pod infekční nemoci. Ty ale nelze rovněž samostatně v tomto zákoně nalézt. Přitom ustanovení zejména § 67g–§ 67i (viz kopie) by podporovala naši povinnost a možnost s jejich využitím provést důslednou depistáž, tj. vyhledání kontaktů, zdrojů onemocnění nebo ohrožených osob tam, kde to nemůžeme provést pro některé chybějící údaje. K dokreslení, že není situace jednoduchá, uvádíme příklady námitek k naší „Hlášení PN“. Ta byla ale v nedávné době za naší spolupráce nově sestavená a některé body, které jí byly dříve vytýkány, přes náš odpor obsahuje.

V prosinci 2002 jsme např. byli žádáni o vyjádření a zdůvodnění k připomínkám k obsahu informací, které mají být poskytovány do NZIS Národního registru pohlavních nemocí, jejich rozsahu a způsobu poskytování. Nyní zjišťujeme, že pohlavní nemoci v NZIS zřejmě nejsou!? Řešili jsme, že např. odpovědi na námítky, že Hlášení PN porušuje lidská práva, tím že shromažďuje sexuální rizika, sexuální orientaci, že děláme registr osob s homosexuální orientací, dále sledování etnika, sociální stav jako porušování směrnice 95/45 /ES, a Ústavy a Listiny základních práv a svobod. Dále jak souvisí pohlavní onemocnění s ekonomickou aktivitou, způsob zjišťování sexuálního zaměření, obsah údajně koliduje s Národním registrem infekčních nemocí. (Nespočívá v tom důvod, proč jsou PN nakonec vynechány? Nebo jsou uvedeny v jiném předpise?) Značný rozpor pak spočívá mezi závažností PN a bodem (2) § 67 d)!

Národní zdravotnický informační systém § 67c

(nadpis vypuštěn)

- (1) NZIS je jednotný celostátní informační systém určený
 - a) ke sběru a zpracování informací o zdravotním stavu obyvatelstva, o zdravotnických zařízeních, jejich činnosti a ekonomice za účelem usměrňování poskytování zdravotní péče, stanovení koncepce státní zdravotní politiky, k využití informací v rámci zdravotnického výzkumu, pro řízení zdravotnictví a pro státní statistiku,
 - b) k vedení národních zdravotních registrů (dále jen “registry”).
- (2) Zdravotnická zařízení poskytují informace podle odstavce 1 písm. a), pokud je neposkytují podle zvláštního právního předpisu, v rozsahu a způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem. Pokud se poskytované informace vztahují ke konkrétnímu pacientovi, sdělují zdravotnická zařízení též jeho rodné číslo.
- (3) Plnění úkolů NZIS zajišťuje Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky (dále jen “Statistický ústav”) zřízený ministerstvem zdravotnictví. Statistický ústav při nakládání s osobními údaji plní úkoly správce a zpracovatele, pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpis nestanoví jinak nebo pokud Statistický ústav zpracováním osobních údajů nepověří podle zvláštního právního předpisu jiného zpracovatele.

§ 67d Registry

Například existují registry: onkologický, hospitalizovaných, rodiček, vrozených vad, lékařů, zubních lékařů, farmaceutů, potratů, cévní chirurgie, kardiokardiologický, kloubních náhrad, uživatelů substitučních dávek, kardiokardiologických intervencí, asistované reprodukce, nemocí z povolání.

- (1) Součástí NZIS jsou registry, které jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.
- (2) Účelem registrů je evidence a sledování pacientů s vybranými společensky závažnými nemocemi, vyhodnocování diagnostické a léčebné péče, sledování vývoje, příčin a důsledků těchto onemocnění a stavů a statistická a vědecká zpracování zdravotnického charakteru.
- (3) V registrech vedených podle tohoto zákona lze zpracovávat bez souhlasu subjektů údajů tyto osobní a další údaje:
 - a) pro identifikaci subjektu údajů, a to
 1. rodné číslo, je-li přiděleno,
 2. číslo pojištěnce zdravotního pojištění, není-li tímto číslem rodné číslo,
 3. datum narození,
 - b) pro identifikaci subjektu údajů, kterým je zdravotnický pracovník, údaj uvedený v písm. a) bodu 1, a dále údaje o vzdělání a pracovním nebo obdobném poměru,
 - c) související se zdravotním stavem subjektu údajů, a to
 1. anamnestické a diagnostické údaje,
 2. o průběhu a léčbě nemoci,
 3. o dispenzarizaci a aktuálním zdravotním stavu,
 4. údaje o výkonu povolání nebo zaměstnání, popřípadě údaje o výkonu služebního poměru potřebné pro posouzení zdravotního stavu subjektu údajů.
- (4) Údaje podle odstavce 3 předávají do NZIS zdravotnická zařízení, pokud je neposkytují podle zvláštního právního předpisu.
- (5) Údaje shromažďované podle zvláštního právního předpisu předávají do Statistického ústavu správci nebo jimi pověřeni zpracovatelé těchto údajů.
- (6) Pro plnění úkolů NZIS Statistický ústav vydává závazné pokyny, klasifikace a standardy.
- (7) Osobní údaje jsou v registrech uchovávány po dobu stanovenou v příloze k tomuto zákonu. Po uplynutí doby stanovené v příloze k tomuto zákonu jsou osobní údaje anonymizovány.
- (8) Přístup k osobním údajům vedeným v registru má správce, zpracovatel a oprávněný zdravotnický pracovník zdravotnického zařízení poskytujícího pacientovi zdravotní péči, která je sledována v registru. Oprávněným zdravotnickým pracovníkem se rozumí zdravotnický pracovník určený ředitelem nebo jiným statutárním zástupcem zdravotnického zařízení a schválený správcem registru.
- (9) Pro statistické a vědecké účely správce poskytuje z registrů pouze údaje v anonymizované podobě.
- (10) Úkoly správce související s nepřetržitým provozem registrů vedených podle tohoto zákona plní Koořdinační středisko pro resortní zdravotnické informační systémy zřízené Ministerstvem zdravotnictví, které je zpracovatelem.

§ 67e

- (1) Zpracování osobních údajů v NZIS, pokud tento zákon nestanoví jinak, se řídí zvláštním zákonem.
- (2) Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou
 - a) okruh zdravotnických zařízení předávajících požadované osobní a další údaje do NZIS,
 - b) způsob předávání požadovaných osobních a dalších údajů do NZIS,
 - c) periodicitu a lhůty předání požadovaných osobních a dalších údajů do NZIS,
 - d) pro účely zjišťování údajů podle § 67c odst. 1 písm. a) bližší vymezení údajů předávaných zdravotnickými zařízeními do NZIS.

4. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví – § 45 a následující.

Zákon v oddíle Hlava I. obsahuje základní ustanovení a vymezení pojmů, přičemž se části dotýkají problematiky venerologie.

Práva a povinnosti osob a výkon státní správy v ochraně veřejného zdraví

HLAVA I ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

nadpis vypuštěn

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje

- a) práva a povinnosti fyzických a právnických osob v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví,
- b) soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví, jejich působnost a pravomoc,
- c) úkoly dalších orgánů veřejné správy v oblasti hodnocení a snižování hluku z hlediska dlouhodobého průměrného hlukového zatížení životního prostředí.

§ 2

Vymezení základních pojmů

- (1) Veřejným zdravím je zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin. Tento zdravotní stav je určován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života.
- (6) Karanténními opatřeními jsou
 - a) karanténa, kterou se rozumí
- (7) Mladistvým se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku.
- (8) Rodinným příslušníkem se pro účely tohoto zákona rozumí manžel (manželka) nebo druh (družka), děti, osvojení, děti svěřené do pěstounské nebo poručnické péče a rodiče podnikatele (podnikatelky), jeho manželky (jejího manžela) nebo družky (druha).

Další úseky zákona se týkají vody, koupališť, stravování, škol v přírodě, ubytování, hluku, vibrací, záření, rizikových prací, chemických látek. Poznámka: Některá ustanovení se mohou týkat kožních chorob z povolání, až Hlava III. obsahuje „Předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění“ a § 45§ 51 se týká očkování.

V § 53 jsou uvedena „Opatření proti šíření infekčních onemocnění fyzickými osobami, které vylučují choroboplodné zárodky.“

Opatření proti šíření infekčních onemocnění fyzickými osobami, které vylučují choroboplodné zárodky § 53

- (1) Fyzické osoby po nákaze vyvolané virem lidského imunodeficitu, fyzické osoby vylučující choroboplodné zárodky břišního tyfu a paratyfu a fyzické osoby s chronickým onemocněním virovým zánětem jater B a C, pokud jim nebo jejich zákonným zástupcům byla tato skutečnost lékařem sdělena (dále jen “nosiči”), jsou povinny
 - a) podrobit se léčení, lékařskému dohledu, potřebnému laboratornímu vyšetření a dalším protiepidemickým opatřením; povinnost podrobit se léčení se nevztahuje na fyzickou osobu po nákaze vyvolané virem lidského imunodeficitu ve stavu těžkého onemocnění,
 - b) dodržovat poučení lékaře o ochraně jiných fyzických osob před přenosem infekčního onemocnění, jehož jsou nosiči,
 - c) nevykonávat činnosti, při nichž by vzhledem ke svému nosičství ohrožovaly zdraví jiných fyzických osob,
 - d) informovat lékaře před vyšetřovacím nebo léčebným výkonem a při přijetí do ústavní péče o svém nosičství; pokud má nosič poruchu vědomí, učiní tak ihned, jakmile mu to jeho zdravotní stav umožňuje,
 - e) sdělit své nosičství při přijetí do zařízení sociální péče,
 - f) oznamovat praktickému lékaři, který je registruje, osobní údaje (jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého a přechodného pobytu), údaje o zaměstnání a změny v těchto údajích.
- (2) Nosič břišního tyfu a paratyfu A, B a C nesmí být po dobu nosičství držitelem zdravotního průkazu. Pokud mu byl zdravotní průkaz vystaven, je povinen ihned poté, kdy mu bylo lékařem sděleno, že je nosičem, odevzdat ho praktickému lékaři, který ho registruje. Ten mu zdravotní průkaz vrátí, jakmile pominuly důvody pro jeho odevzdání.
- (3) Příslušný orgán ochrany veřejného zdraví, z vlastního nebo jiného podnětu rozhodne o rozsahu protiepidemických opatření podle odstavce 1 písm. a), s výjimkou léčení, a stanoví činnosti podle odstavce 1 písm. c); může též fyzické osobě rozhodnutím stanovit, který poskytovatel zdravotních služeb opatření podle odstavce 1 písm. a) provede. Odvolání proti rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví nemá odkladný účinek.
- (4) Orgán ochrany veřejného zdraví, který vydal rozhodnutí podle odstavce 3, požádá určené zdravotnické zařízení, aby opatření podle odstavce 1 písm. a) provedlo. Určené zdravotnické zařízení je povinno žádosti vyhovět.

§ 54

- (1) Zdravotnické zařízení ošetřující nosiče je povinno hlásit neprodleně příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví osobní údaje a změny v těchto údajích, skutečnost, že nosič změnil zaměstnání, pokud je mu tato skutečnost známa, a ukončení nařízené izolace.
- (2) Je-li před propuštěním nosiče z ústavní péče prokázáno vylučování původce infekce, zdravotnické zaříze-

ní informuje o této skutečnosti příslušný orgán ochrany veřejného zdraví.

Poznámka: Je patrné, že ze seznamu nákaz vypadla syfilis!!
 § 55–61 řeší dezinfekci, dezinfekci a deratizaci.
 § 62–64 citujeme, neboť jsou také základem pro naši činnost.

DÍL 3

Postup při zjištění výskytu infekčního onemocnění

§ 62

Hlášení infekčních onemocnění a zacházení s biologickým materiálem

- (1) Osoba poskytující péči (§ 15 odst. 1), která zjistí infekční onemocnění, podezření na takové onemocnění nebo úmrtí na ně, vylučování původců infekčních onemocnění nebo se o těchto skutečnostech dozví, je povinna ohlásit toto zjištění neprodleně, způsobem a v rozsahu upraveném prováděcím právním předpisem příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Současně zajistí podle druhu a rozsahu jí poskytované zdravotní péče bezodkladně provedení prvních nezbytných opatření k zamezení šíření onemocnění včetně odběru biologického materiálu a jeho vyšetření. Další opatření provádí podle pokynu orgánu ochrany veřejného zdraví.
- (2) Osoba poskytující péči je dále povinna ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví pozitivní mikrobiologické nálezy původců alimentárních onemocnění, markerů virových hepatitid a pozitivních sérologických vyšetření na infekční onemocnění.
- (3) Pro vydání pokynu podle odstavce 1 neplatí správní řád. Orgán ochrany veřejného zdraví oznámí tento pokyn osobě poskytující péči ústně a učiní o něm písemný zápis. Proti pokynu může osoba poskytující péči podat námitky, které uvede v zápisu nebo je může podat písemně, nejpozději do 3 dnů ode dne sepsání zápisu. Podané námitky nemají odkladný účinek. O podaných námitkách rozhodne bezodkladně ředitel příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví. Písemné vyhotovení rozhodnutí o námitkách se doručuje osobě poskytující péči. Proti tomuto rozhodnutí nelze podat odvolání.
- (4) Osoba poskytující péči je dále povinna
 - a) při odběru biologického materiálu a jeho vyšetření postupovat podle hygienických požadavků upravených prováděcím právním předpisem,
 - b) žádanku o vyšetření biologického materiálu vyplnit údaji upravenými prováděcím právním předpisem,
 - c) zajistit, aby se s biologickým materiálem při odběru, transportu, laboratorním zpracování, dekontaminaci a likvidaci zacházelo tak, aby nebylo ohroženo zdraví fyzických osob přicházejících s ním do přímého styku.

§ 62a

Epidemiologické šetření

Příslušné orgány ochrany veřejného zdraví jsou oprávněny provádět epidemiologické šetření zaměřené zejména na ověření diagnózy a zjištění ohniska nákazy (§ 65 odst. 2). Osoby jsou povinny sdělit příslušnému orgánu ochrany ve-

řejného zdraví na jeho výzvu okolnosti důležité v zájmu epidemiologického šetření.

§ 63

Spolupráce správních úřadů k zamezení šíření nákazy

- (1) Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra v rozsahu své působnosti neprodleně informují o výskytu závažných sporadických a hromadně se vyskytujících infekčních onemocnění příslušný orgán ochrany veřejného zdraví.
- (2) Orgány ochrany veřejného zdraví a orgány veterinární správy si vzájemně neprodleně hlásí výskyt infekcí přenosných ze zvířete na člověka. Orgány veterinární správy orgánům ochrany veřejného zdraví hlásí i úhyn zvířete na takovou infekci.
- (3) Při provádění opatření proti infekcím přenosným ze zvířat na člověka spolupracují orgány ochrany veřejného zdraví s orgány veterinární správy.

§ 64

Opatření, kterým jsou povinny se podrobit fyzické osoby

Fyzická osoba, která onemocněla infekčním onemocněním nebo je podezřelá z nákazy, je podle povahy infekčního onemocnění povinna

- a) podrobit se izolaci, podání specifických imunologických preparátů nebo chemoprophylaktik, potřebnému laboratornímu vyšetření, lékařské prohlídce a karanténním opatřením,
- b) dodržovat omezení, popřípadě zákaz užívání zdroje pitné vody, potravin a dalších výrobků podezřelých z toho, že obsahují původce nákazy,
- c) zajistit provedení nařízené ohniskové ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace,
- d) zdržet se činnosti, která by mohla vést k dalšímu šíření infekčního onemocnění, a je-li běžnou součástí života, vykonávat ji tak, aby se riziko šíření snížilo.

§ 65–70 obsahuje druh, způsob provádění epidemiologických opatření orgány ochrany veřejného zdraví, včetně opatření před zavlečením ze zahraničí a mimořádná opatření.

§ 70

Léčení infekčních onemocnění

- (1) K ochraně před vznikem a šířením infekčních onemocnění a k omezení jejich výskytu jsou fyzické osoby povinny podrobit se léčení infekčního onemocnění stanoveného v prováděcím právním předpise.
- (2) Zjistí-li orgán ochrany veřejného zdraví, že se fyzická osoba nepodrobila léčení infekčního onemocnění podle odstavce 1, stanoví jí rozhodnutím zdravotnické zařízení, které toto léčení zajistí. Příslušným k rozhodnutí je orgán ochrany veřejného zdraví v místě, kde se fyzická osoba zdržuje. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.
- (3) Jde-li o osobu, která nedovršila patnáctý rok svého věku, odpovídá za splnění povinností podle odstavců 1 a 2 její zákonný zástupce.
- (4) Orgán ochrany veřejného zdraví, který vydal rozhodnutí podle odstavce 2, požádá určené zdravotnické zaříze-

ní o zajištění léčby. Určené zdravotnické zařízení je povinno žádosti vyhovět.

Nepřímo se této problematice týkají i § 71–75, které uvádějí postup při řešení HIV/AIDS.

DÍL 4

Podmínky vyšetřování nákazy vyvolané virem lidského imunodeficitu

§ 71

- (1) U dárců krve, tkání, orgánů a spermatu se provádí povinné vyšetřování na virus lidského imunodeficitu při každém darování. U dárců mateřského mléka se provádí povinné vyšetřování na virus lidského imunodeficitu jednorázově, před započítáním dárcovství. Bez testu na virus lidského imunodeficitu není darování přípustné.
- (2) Bez souhlasu fyzické osoby je možné provést test na virus lidského imunodeficitu
 - a) u těhotných žen,
 - b) u fyzické osoby, která má poruchu vědomí a u níž vyšetření na virus lidského imunodeficitu je významné z hlediska diferenciální diagnostiky a léčení bez provedení tohoto vyšetření může vést k poškození jejího zdraví,
 - c) u fyzické osoby, které bylo sděleno obvinění z trestného činu ohrožování pohlavní nemocí včetně nemoci vyvolané virem lidského imunodeficitu nebo z trestného činu, při kterém mohlo dojít k přenosu této nákazy na jiné fyzické osoby,
 - d) u fyzické osoby, která je nuceně léčena pro pohlavní nemoc (§ 70).
- (3) V ostatních případech lze vyšetření na virus lidského imunodeficitu provést jen se souhlasem fyzické osoby.

§ 72

- (1) Laboratorní vyšetřování na virus lidského imunodeficitu může provádět zdravotnické zařízení jen na základě povolení příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví. Ten povolení vydá, jestliže zdravotnické zařízení splní tyto podmínky:
 - a) pracoviště, kde se laboratorní vyšetřování provádí je způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem umístěno a přístrojově a materiálově vybaveno,
 - b) vedoucí laboratoře má
 1. vysokoškolské vzdělání s biologickým zaměřením a se specializací v oboru vyšetřovací metody v klinické biochemii nebo vyšetřovací metody v lékařské mikrobiologii nebo vysokoškolské vzdělání se specializací v oboru hematologie a transfúzní služba, a
 2. doklad o školení v Národní referenční laboratoři pro nákazu vyvolanou virem lidského imunodeficitu zřízené Ministerstvem zdravotnictví.
- (2) Příslušný orgán ochrany veřejného zdraví odejme povolení zdravotnickému zařízení, které nesplňuje podmínky podle odstavce 1.
- (3) Počet vyšetření na virus lidského imunodeficitu za měsíc a jejich výsledky hlásí zdravotnické zařízení vždy do desátého dne následujícího měsíce příspěvkové organizaci nebo organizační složce státu zřízené k plnění úkolů v oboru působnosti Ministerstva zdravotnictví, kterou k plnění úkolů v oblasti vyšetřování nákazy vyvolané vi-

rem lidského imunodeficitu Ministerstvo zdravotnictví určí, (dále jen “určená organizace”). Název určené organizace uveřejní Ministerstvo zdravotnictví ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví.

§ 73

- (1) Na vyzvání Ministerstva zdravotnictví nebo určené organizace je zdravotnické zařízení, kterému bylo vydáno povolení (§ 72 odst. 1), povinno účastnit se systému externího hodnocení kvality diagnostiky viru lidského imunodeficitu. Je-li v tomto hodnocení kvalita diagnostiky viru lidského imunodeficitu nevyhovující a zdravotnické zařízení nezajistí bez zbytečného odkladu nápravu, může příslušný orgán ochrany veřejného zdraví povolení vydaté podle § 72 odst. 1 rozhodnutím odejmout.
- (2) Povolení vydané podle § 72 odst. 1 může příslušný orgán ochrany veřejného zdraví dále odejmout v případě, že
 - a) zdravotnické zařízení opakovaně neohlásí počet vyšetření podle § 72 odst. 3,
 - b) se zdravotnické zařízení nezúčastní podle odstavce 1 externího hodnocení kvality diagnostiky.

§ 74

- (1) V případě reaktivního výsledku vyšetření na virus lidského imunodeficitu získaného ve screeningovém (vyhledávacím) testu je zdravotnické zařízení vždy povinno předat biologický materiál k provedení konfirmačního (potvrzujícího) testu. Konfirmační test může provádět jen Národní referenční laboratoř pro nákazu vyvolanou virem lidského imunodeficitu.
- (2) Fyzická osoba se považuje za nakaženou virem lidského imunodeficitu až v případě potvrzení reaktivního výsledku vyšetření konfirmačním testem.
- (3) Zdravotnické zařízení, které bylo informováno o pozitivním výsledku konfirmačního testu, sdělí prostřednictvím k tomu pověřeného lékaře tuto skutečnost fyzické osobě nakažené virem lidského imunodeficitu a jde-li o fyzické osoby nezletilé nebo fyzické osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům nebo jejichž způsobilost k právním úkonům byla omezena, jejich zákonnému zástupci a zajistí speciální péči u odborného lékaře. Sdělení musí doplnit o poučení o předcházení šíření infekce vyvolané virem lidského imunodeficitu.
- (4) Zdravotnické zařízení informující fyzickou osobu o pozitivním výsledku konfirmačního testu je povinno zajistit, aby fyzická osoba byla podrobně poučena o rozsahu povinnosti počínat si tak, aby jiné fyzické osoby nevystavovala riziku tohoto infekčního onemocnění. Obsah takového poučení zanes do zdravotnické dokumentace fyzické osoby a fyzická osoba, popřípadě její zákonný zástupce podepíše prohlášení, že byli takto informováni. V případě odepření podpisu zdravotnické zařízení nebo zařízení ochrany veřejného zdraví tuto skutečnost a důvody odepření podpisu uvede ve zdravotnické dokumentaci fyzické osoby.

§ 75

Bez souhlasu fyzické osoby nebo jejího zákonného zástupce může zdravotní ústav, Státní zdravotní ústav, určená

organizace, jakož i zdravotnické zařízení, které má povolení k činnosti podle § 72 odst. 1, použít její krev, odebranou za jiným účelem, k vyšetření na virus lidského imunodeficitu pouze pro průřezové studie výskytu infekce virem lidského imunodeficitu; musí však při všech úkonech prováděných k této studii a při této studii zajistit a zachovat anonymitu fyzické osoby.

Poznámka: § 75a opět syfilis vynechána ze systému epidemiologické bdělosti!? (Je to jen chyba nebo rozpor s vyhláškou č. 473/2008 Sb.?)

§ 75a

Systém epidemiologické bdělosti

- (1) Pro infekce způsobené *Haemophilus influenzae* b, chřipku, spalničky, dávný kašel, nákazy vyvolané virem lidského imunodeficitu, legionelózu, meningokokové onemocnění a tuberkulózu se zavádí systém epidemiologické bdělosti (surveillance). Rozsah infekcí může být prováděcím právním předpisem rozšířen. Správním úřadem, který shromažďuje informace na tomto úseku a předává je do sítě Evropských společenství pro epidemiologický dozor a kontrolu infekčních onemocnění (dále jen "sítě Společenství"), provádí výměnu nutných informací, organizuje systém včasného varování a reakce pro účely prevence a kontroly a provádí konzultace, je Ministerstvo zdravotnictví.
- (2) Orgány ochrany veřejného zdraví uvedené v § 78 odst. 1 písm. b) a c) jsou povinny shromažďovat údaje
 - a) o prvotním nebo opakovaném výskytu infekcí uvedených v odstavci 1 a použitých kontrolních opatřeních,
 - b) o vývoji epidemiologické situace, za kterou odpovídají z hlediska sběru informací,
 - c) o neobvyklých epidemiologických skutečnostech a nových infekčních onemocněních neznámého původu,
 - d) o všech podstatných skutečnostech v souvislosti s
 1. infekčními onemocněními uvedenými v odstavci 1,
 2. novými infekčními onemocněními neznámého původu v zemích, které nejsou členskými státy Evropské unie,
 - e) o existujících nebo navrhovaných mechanismech a postupech pro předcházení a kontrolu infekčních onemocnění, zejména v případech ohrožení veřejného zdraví,
 - f) které by mohly pomoci členským státům Evropské unie koordinovat jejich úsilí o předcházení a kontrolu infekčních onemocnění včetně jakýchkoli přijatých opatření a předávat je Ministerstvu zdravotnictví, které je sdělí do sítě Společenství.
- (3) O charakteru a rozsahu opatření k předcházení infekčních onemocnění uvedených v odstavci 1 informuje Ministerstvo zdravotnictví před jejich přijetím za účelem koordinace úsilí o předcházení a kontrolu infekčních onemocnění sítě Společenství a konzultuje prostřednictvím sítě Společenství s dalšími členskými státy Evropské unie a Komisí Evropských společenství charakter a rozsah plánovaných opatření; to neplatí, je-li potřeba chránit veřejné zdraví tak naléhavá, že konzultace znemožňuje. V takovém případě však Ministerstvo zdravotnictví informuje o přijatých opatřeních co nejdříve prostřednictvím sítě Společenství ostatní členské státy Evropské unie a Komisi Evropských společenství.

- (4) Osoby poskytující péči (§15 odst. 1) jsou povinny v rozsahu prováděcího právního předpisu shromažďovat údaje o infekčních onemocněních zahrnutých do systému epidemiologické bdělosti a hlásit je způsobem a ve lhůtách upravených prováděcím právním předpisem příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Při laboratorní diagnostice, epidemiologickém šetření a stanovení druhu a způsobu provedení protiepidemických opatření při výskytu infekčních onemocnění zahrnutých do systému epidemiologické bdělosti jsou zdravotnická zařízení povinna postupovat podle prováděcího právního předpisu, popřípadě pokynů a opatření příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví. Prováděcí právní předpis dále upraví základní charakteristiku, klinickou definici a klasifikaci infekčních onemocnění zahrnutých do systému epidemiologické bdělosti.

§ 79 Umožňuje sběr, zpracovávání osobních a dalších citlivých údajů fyzických osob k zabezpečení úkolů týkajících se ochrany a podpory veřejného zdraví.

§ 79

Sběr a zpracovávání osobních údajů

- (1) Orgány ochrany veřejného zdraví jsou oprávněny k zabezpečení povinností týkajících se ochrany a podpory veřejného zdraví zpracovávat
 - a) osobní údaje v rozsahu jméno, příjmení, rodné číslo, je-li přiděleno, jinak datum narození, místo pobytu fyzických osob, místo jejich podnikání nebo označení jejich zaměstnavatele, údaje související s kategorizací prací a s nařízenými lékařskými preventivními prohlídkami a osobní údaje podle § 40 písm. c); jde-li o mladistvé a studenty, označení zařízení pro výchovu a vzdělávání nebo označení zvláštního dětského zařízení,
 - b) citlivé údaje vypovídající o národnosti a zdravotním stavu fyzických osob, zahrnující diagnózy onemocnění, údaje o rizikovém chování, o splnění povinnosti podrobit se léčení, o počtu, druhu a závěrech lékařských prohlídek, údaje o expozici fyzických osob faktorům pracovního a životního prostředí, údaje o epidemiologii drogových závislostí a citlivé údaje podle § 40 písm. c),
- (2) Údaje uvedené v odstavci 1 jsou orgány ochrany veřejného zdraví zpracovávány v registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy a v registru kategorizací prací a expozic faktorům pracovního a životního prostředí (dále jen "registry"). Rozsah zpracováváných údajů může být rozšířen pouze výjimečně v zájmu splnění povinnosti orgánu ochrany veřejného zdraví, stanovené právním předpisem a za podmínek stanovených zvláštním zákonem. Osobní a citlivé údaje shromážděné podle odstavce 1 se zpětně neopravují ani nedoplňují.
- (3) Pokud mají být údaje z registrů využívány orgány ochrany veřejného zdraví pro účely přípravy podkladů pro národní zdravotní politiku, vyhodnocení stavu ochrany a podpory veřejného zdraví, ke sledování trendů výskytu infekčních onemocnění, hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení nemocí z povolání, nemocí souvisejících s prací, jiných poškození zdraví z práce a význam-

ných poruch zdraví, musí být pro tyto účely anonymizovány za podmínek stanovených zvláštním zákonem.

- (4) Orgány ochrany veřejného zdraví mohou pověřit za podmínek stanovených zvláštním zákonem zpracováním údajů příspěvkovou organizací nebo organizační složkou státu, zřízenou k plnění úkolů v působnosti Ministerstva zdravotnictví.
- (5) Orgány ochrany veřejného zdraví jsou povinny za podmínek stanovených zvláštním zákonem shromažďovat údaje, které je Česká republika povinna předávat mezinárodním organizacím na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána. Tyto údaje jsou orgány ochrany veřejného zdraví uvedené v § 78 odst. 1 písm. b) a c) povinny předávat Ministerstvu zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví je oprávněno předávat uvedené údaje mezinárodním organizacím.
- (6) Orgány ochrany veřejného zdraví jsou oprávněny sdělovat Ministerstvu práce a sociálních věcí a orgánům státního odborného dozoru nad bezpečností práce údaje o výskytu prací zařazených do kategorií třetí a čtvrté a práce kategorie druhé, stanovené příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví jako rizikové.

§ 84 obsahuje obsáhlé úkoly „Státního zdravotního dozoru“, body g, l, m, s, t se dotýkají i chorob z povolání, pro venerologii je využitelný bod v) (cit.): mohou nařídit z protiepidemických důvodů nebo k zajištění zdravotního stavu fyzických osob vykonávajících činnosti epidemiologicky závažné lékařské prohlídky a potřebná laboratorní a jiná vyšetření nutná k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění.

ODDÍL 4

Oprávnění a povinnosti zaměstnanců orgánů ochrany veřejného zdraví a povinnosti kontrolovaných osob

§ 88

- (1) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví se při plnění úkolů orgánů ochrany veřejného zdraví a výkonu oprávnění podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů prokazují služebním průkazem, jehož vzor upraví prováděcí právní předpis. Služební průkaz je u zaměstnanců orgánů ochrany veřejného zdraví pověřených výkonem státního zdravotního dozoru dokladem o pověření k této kontrolní činnosti. Pokud hrozí šíření nákazy, zvýšený výskyt přenašečů infekčních onemocnění a škodlivých nebo epidemiologicky významných členovců, hloďavců a dalších živočichů a ke zjištění ohniska nákazy, k nařízení, provedení a kontrole protiepidemických opatření mohou v mimořádných případech hodných zvláštního zřetele vstupovat do obydlí fyzických osob. Fyzické osoby jsou povinny jim tento vstup umožnit a strpět či provést opatření nařízená podle tohoto zákona k zamezení vzniku a šíření infekčních onemocnění.
- (2) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví mohou po předložení služebního průkazu vykonat státní zdravotní dozor v provozovně, v jiné stavbě nebo zařízení (dále jen “provozovna”), je-li při zahájení jeho výkonu přítomna kontrolovaná osoba, zaměstnanec kontrolované osoby, člen jejího statutárního orgánu, spolupracující rodinný příslušník nebo jiná fyzická osoba, která vykonává nebo zabezpečuje činnost, která je předmětem činnosti kontrolované osoby. Fyzickou osobu uvedenou ve větě první zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví seznámí s obsahem protokolu o kontrolním zjištění a předá jí jeho stejnopis. Seznámení s protokolem a jeho převzetí potvrzuje fyzická osoba podpisem protokolu o kontrolním zjištění. Odmítne-li fyzická osoba seznámit se s kontrolním zjištěním nebo toto seznámení potvrdit, vyznačí se tyto skutečnosti v protokolu. V ostatních případech výkonu státního zdravotního dozoru zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví oznámí kontrolované osobě vykonání státního zdravotního dozoru po jeho skončení, a seznámí ji s protokolem o měření nebo jiném vyšetření a s protokolem o kontrolním zjištění; takto postupuje orgán ochrany veřejného zdraví i při výkonu státního zdravotního dozoru nad dodržováním hygienických limitů hluku, vibrací a ne-ionizujícího záření, a to i v případě, kdy je vykonáván v provozovně. Je-li předmětem státního zdravotního dozoru podle věty první zjištění vyžadující vyšetření odebraného vzorku nebo měření, seznámení kontrolované osoby s protokolem o měření nebo jiném vyšetření a s protokolem o kontrolním zjištění zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví provede až po skončení státního zdravotního dozoru, kdy je vyhodnocen výsledek měření či vyšetření, který uvede v protokolu o kontrolním zjištění. Seznámení kontrolované osoby s protokolem o kontrolním zjištění a výsledky kontroly podle vět páté a šesté může zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví provést doručením těchto dokladů o kontrolním zjištění kontrolované osobě nebo postupem podle vět druhé až čtvrté. Při výkonu státního zdravotního dozoru jsou zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví oprávněni ověřovat podle osobních dokladů (občanský průkaz nebo cestovní pas) totožnost fyzických osob uvedených ve větě první. Fyzické osoby jsou povinny pro tyto účely zaměstnancům ochrany veřejného zdraví osobní doklad předložit. K ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání jsou zaměstnanci orgánu ochrany veřejného zdraví oprávněni vstupovat do provozoven.
- (3) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví jsou při výkonu státního zdravotního dozoru a při plnění dalších úkolů podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů dále oprávněni
 - a) provádět měření a odebírat materiál a vzorky potřebné pro plnění úkolů orgánu ochrany veřejného zdraví; o provedeném odběru vzorků a měření pořizují protokol,
 - b) pořizovat obrazovou dokumentaci o zjištěných skutečnostech,
 - c) nahlížet do dokladů, dalších písemností a záznamů dat, činit si z nich výpisy a požadovat písemná nebo ústní vysvětlení,
 - d) v rozsahu nezbytném pro výkon zákonem stanovených oprávnění nahlížet do zdravotnické dokumentace vedené zdravotnickými zařízeními včetně zdravotnické dokumentace zaměstnanců vedené zařízením vykonávajícím závodní preventivní péči a činit si z ní výpisy.
- (4) Protokoly o kontrolním zjištění, odběru vzorků a měření, výpisy či kopie z písemností a záznamů dat a obra-

zová dokumentace, je-li pořízena, jsou dokladem o kontrolním zjištění. Proti protokolu o kontrolním zjištění může fyzická osoba uvedená v § 88 odst. 2 věť první podat námitky ve lhůtě do 3 dnů ode dne seznámení s protokolem; jde-li však o kontrolní zjištění ve věci bezpečnosti výrobků a jakosti vod, může tato fyzická osoba podat námitky pouze přímo do protokolu. O námitkách rozhoduje ředitel příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví. V řízení o námitkách se postupuje podle zvláštního právního předpisu.

- (5) Kontrolované osoby jsou povinny vytvořit podmínky k provedení státního zdravotního dozoru, zejména jsou povinny poskytnout součinnost odpovídající oprávněním orgánu ochrany veřejného zdraví podle odstavců 1 až 4. Pokud není v odstavcích 1 až 4 stanoveno jinak, mají kontrolované osoby povinnosti a zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví, vykonávající státní zdravotní dozor, oprávnění a povinnosti podle zvláštního právního předpisu.
- (6) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví jsou oprávněni přizvat k účasti na plnění úkolů podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů zaměstnance zdravotního ústavu, popřípadě jiné odborně způsobilé osoby. Tito zaměstnanci zdravotního ústavu a jiné odborně způsobilé osoby mají práva a povinnosti kontrolních zaměstnanců, a to v rozsahu pověření daného jim příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví. Kontrolované osoby jsou povinny umožnit jim výkon oprávnění v rozsahu pověření. Zaměstnance zdravotního ústavu a jiné odborně způsobilé osoby nelze pověřit oprávněním ukládat opatření nebo sankce podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů. Zaměstnanci Státního zdravotního ústavu, zdravotních ústavů, jakož i zaměstnanci jiné odborně způsobilé osoby jsou povinni zachovávat mlčenlivost o individuálních údajích vztahujících se k fyzickým osobám a o obchodním tajemství, o kterých se při postupu podle tohoto zákona dozvěděli.

§ 88a

- (1) Pouze zaměstnanci s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zdravotničtí pracovníci a jiní odborní pracovníci s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání mohou plnit úkoly orgánů ochrany veřejného zdraví, uvedených v § 78 odst. 1 písm. a) až c),
 - a) při výkonu státního zdravotního dozoru v oblasti prevence vzniku a šíření infekčních onemocnění a nad plněním povinností zdravotnickými zařízeními,
 - b) jejichž předmětem je zjištění zdravotního stavu fyzické osoby včetně nahlížení do zdravotnické dokumentace,
 - c) při hodnocení zdravotních rizik,
 - d) při odborném řízení činnosti zařízení vykonávajícího zdravotní preventivní péči a usměrňování činnosti zdravot-

- nických zařízení v ochraně před infekčními onemocněními včetně nemocničních nákaz, nemocemi podmíněnými prací a jinými poškozeními zdraví z práce,
- e) při vydávání očkovacích látek,
- f) při provádění ověření pracovních podmínek pro účely posuzování nemocí z povolání.
- (2) Činností podle odstavce 1 lékaře, zdravotnického pracovníka a jiného odborného pracovníka s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání se nepřerušuje výkon zdravotnického povolání.
- (3) Lékaři, zdravotničtí pracovníci a jiní odborní pracovníci s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, vykonávající činnosti podle odstavce 1 jsou povinni se celoživotně vzdělávat v rozsahu a za podmínek zvláštního právního předpisu.
- (4) Uznávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání upravují zvláštní právní předpisy.

§ 89

- (1) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví jsou povinni zachovávat mlčenlivost o individuálních údajích vztahujících se k fyzickým osobám a o obchodním tajemství, o kterých se při postupu podle tohoto zákona, zvláštního právního předpisu upravujícího ochranu zdraví při práci a zvláštních právních předpisů upravujících působnost orgánů ochrany veřejného zdraví, dozvěděli. Porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost není, jestliže takové údaje v nezbytně nutném rozsahu sdělují
 - a) na základě písemného souhlasu fyzické osoby, které se informace přímo týká,
 - b) orgánu ochrany veřejného zdraví,
 - c) lékařům v rámci návazné zdravotní péče,
 - d) osobám blízkým, jedná-li se o údaje o zdravotním stavu, které jsou nezbytné pro ochranu veřejného zdraví,
 - e) zdravotní pojišťovně k vyměření přirážky a pro řízení o náhradě škody a okresní správě sociálního zabezpečení k vyměření přirážky,
 - f) zdravotnickému zařízení oprávněnému podle zvláštního právního předpisu uznávat nemoci z povolání v souvislosti s šetřením nemocí z povolání,
 - g) orgánu inspekce práce v souvislosti se šetřením pracovního úrazu,
 - h) orgánu sociálně-právní ochrany dětí v souvislosti s ochranou zdraví dětí a mladistvých.

Do redakce došlo dne 25. 2. 2013.

*Kontaktní adresa:
Prof. MUDr. V. Rešl, CSc
proděkan pro výzkum
Fakulta zdravotnických studií ZCU v Plzni
Tylova 57
30614 Plzeň
e-mail: resl@fzs.zcu.cz*

ERRATUM

V článku Chirurgie nehtového aparátu (Litvik, R., Paciorek M.) byl na straně 164 použit obrázek 7 c,d, který pochází z archivu Centra plastické chirurgie a chirurgie ruky Fakultní nemocnice Ostrava (MUDr. Marek Suk, MUDr. Radek Litvik).